

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Răspuns săsesc la scrisoarea domnului Bauszner.

Reproducem în traducere reflexiunile organului național săsesc „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“ la scrisoarea deputatului săsesc Bauszner:

I.

Deputatul Guido de Bauszner a adresat alegătorilor sei din Agnita o scrisoare, cu scop, de a-și motiva și poate a scoate și mai tare la iveală intrarea sa în așa numita „reuniune maghiară de cultură“. Această intrare în sfârșit, nu are mai mult decât o importanță personală. Noul membru al reuniunii clujene de cultură, precum însuși o spune la sfârșitul epistolei sale, nu-și prea face iluzii, că prin exemplul lui va pute face între Sași propagandă pentru această reuniune. Marea majoritate a conaționalilor sei și-au formulat de mult verdictul asupra activității și procedurii lui: meargă el pe calea lui, aceea nu e a noastră! Cel mai nou pas a lui Bauszner ar pute servi nu numai spre aceea, de a altera și cele din urmă fire dintre el și conaționalii sei, ci de a le rumpe în cele din urmă cu deservire. În următoarele nici nu ne vom mai ocupa deci de intrarea dlui Bauszner în reuniunea clujană; și noi am fi putut rămâne cruțați și de aceste, dacă epistola nu conținea atacuri și acuse grele la adresa partidei populare săsesci și la adresa deputaților ei dietali, acuse, ce nu ofer nimic nou și care s'au repetat de nenumărate ori din partea maghiară în presă și în discuțiuni publice, cărora însă, acum fiind adoptate de un Sas genetic, li se poate atribui o importanță mai mare. Astfel ne vedem constrinși, de a examina și din incidentul acesta acusele acele după adevărata lor valoare.

În epistolă i-se impută partidului popular săsesc în mod direct, că nu e patriotic. Ce e drept aceasta nu i-se spune verde, se poate însă deduce din următoarele pasaje ale epistolei — pe care din lipsa originalului în traducere germană le reproducem din „Nemzet“, care publică epistola în tot cuprinsul ei —: „La noi în Ungaria patriotismul nu e un privilegiu al Maghiarilor; Slovacul, Ruteanul, Românul, Sârbul și Sasul din Ardeal poate să fie un patriot ungar tot atât de bun, ca și cel mai incarnat Maghiar, însă sub condițiunea, că el acceptează ideea de stat maghiar fără de nici un scrupul și procede amăsurat aceleia. Cel-ce ca fiu al Ungariei însă nu o face aceasta și aderează la o astfel de politică, care nu începe cu ideea de stat maghiar, acela se pune în contrast cu statul ungar; acela, dacă de exemplu e un Român, poate să fie din punct de vedere al abstracțiunii principiu de naționalitate un patriot român, însă nu e nici decum patriot ungar. Față cu această logică noi înzadar mărturisim în cea mai solemnă formă, că suntem fideli statului, înzadar dacă am face-o aceasta ori și cu câtă sinceritate și bună credință. Aici numai o singură alternativă există: sau voim să fim în faptă patrioți ungari, și atunci trebuie să ne punem cu deservire pe bazele ideii de stat maghiar, sau nu voim și nu ne putem determina spre așa ceva, și atunci nu suntem patrioți ungari. „Tertium non datur!“ Pe scurt: patriot ungar e acela, care aderează fără margini la ideea de stat maghiar; acela care nu o face aceasta, nu e patriot. Momentul hotărâtor în această definiție a patriotismului, pe care noi, fără de a o examina mai de aproape, o privim de un punct de mâncare al apăsărilor noastre, e deci ideea de stat maghiar. Dacă în urma acesteia calitatea unui patriot ungar atâră delă aderarea la ideea de stat maghiar, atunci înainte de toate trebuie să se statorească noțiunea cuvântului atât de folosită și abusată a ideii de stat maghiar. Ideea de stat maghiar nu e definită nici într-o lege;

e deci treaba înțelegerii particularilor, a partidelor. Prin aceasta se deschide la toată întâmplarea calea spre arbitragiu și tirănia de partid. Unii înțeleg sub ideea de stat maghiar una, alții alta, stânga extremă înțelege ideea de stat maghiar cu totul altminterlea, ca partida guvernamentală. Naționalitățile nemaghiare înțeleg sub aceea egala îndreptățire a limbilor, șovinistii maghiari maghiarizarea nemaghiarilor. Și nu e exclus nici aceea, că guvernul în credință, că el e singurul deposedat al ideii de stat maghiar, privește numai pe aceia de patrioți, care se țin necondiționat de steagul lui și merg cu el prin apă și foc. Un publicist maghiar, contele Nicolau Bethlen, a ținut-o în fapt despre guvern: „Țeara — scrie el în „Budapester Tagblatt“ nrul 212 dela 4 August a. c. — se împarte în două soiuri de oameni: în oameni buni și oameni răi. Om bun e acela, care aparține partidului dominant, ear' om rău e acela, care aparține opozițiunii. Omul „bun“ e tractat cu mânuși de glăc; cererile lui se iau în considerare, aface-rile lui se provăd curând, autoritățile îl sprijinesc, și dacă comite vre-o crimă, de regulă se închid ochii. Pentru omul cel „rău“ nu există considerare; el trebuie să simță toată asprimea legii, și e vai de el, dacă greșese atunci când poate să fie prins.

Dela o astfel de noțiune nesigură și alterabilă prin ura și protecțiunea partidelor a ideii de stat maghiar are deci să atrăne calitatea unui patriot ungar? Astăzi așa, mâne altfel — prelunge o astfel de iubire de patrie, unde ar rămâne patria? Trebuie să recunoaștem cu toată sinceritatea, că definiția patriotismului, așa precum o dă contele Stefan Széchenyi, ne place cu mult mai bine, ca ceea a dlui Bauszner: „Patriot bun e numai acela, care înainte de toate stimulează în propria sa persoană demnitatea omenească, nu aruncă la îndemnul sau propriu nici un crețar în butea Daneișilor, ci vrea să știe, de ce și pentru-ce, și care afară de legea dumnezeiească sesupune numai adevăratelor „legi“, ear' abuzurilor organelor guvernului se opune cu energică“.

De altminterlea vom să urmărim mersul cugetelor lui Bauszner. El e de părere, că cauza principală a luptei purtate cu cele mai ascuțite arme spirituale între Sașii din Ardeal și între Maghiari nu e altceva, decât o deosebire principală a înțelegerii cu privire la organizațiunea statului ungar, restabilită, respective zidită la 1867 pe baze cu totul nou. Sașii de sigur doresc sincer înflorirea și întărirea statului ungar, majoritatea lor cea mare e însă de părere, că aceasta s'ar pute ajunge numai prin egala îndreptățire națională a tuturor popoarelor din țeară. Ei se provoacă la organizațiunea federalistică a vechiului stat ungar, îndeosebi la St. Stefan și la axioma aceuia: „*regnum unius lingue fragile et imbecille est*“. Această înțelegere din partea Sașilor a ideii de stat maghiar e după părerea dlui de Bauszner falsă, deoarece „pe timpul statului ungar feudal n'a existat cestiunea naționalităților“. Tot atât de puțin normativă pentru Ungaria poate fi provocarea Sașilor la egala îndreptățire a limbilor în Elveția, deoarece naționalitățile egal îndreptățite ale Elveției aparțin ălor trei națiuni mari și culte și cuprind teritorii deosebite, până când naționalitățile pe de două ori atât de numeroase ale Ungariei reprezintă toate gradele de cultură, începând dela cultura cea mai înaltă până la cel mai sălbatic nomadism, și locuiesc aproape în toate teritoriile administrative împărșiate. „Ceea-ce de-trage foarte mult analogie între Ungaria și Elveția, e faptul, că până-ce fie-care Elvețian, fie el German, Francez sau Italian, e pătuns de o conștiință patriotică și aderează cu căldură patriotică la statul elvețian și nu vrea să știe absolut nimic de o anectare la țeara învecinată,

până atunci naționalitățile din Ungaria, cu excepțiunea elementului maghiar și german, dovedesc un indiferentism fără seamăn față cu statul maghiar, ba inteligența lor, care face politica, gravitează mai mult sau mai puțin în afară“.

La aceste avem de a observa scurt, că dl Bauszner a schimbat efectul cu cauza. În Ungaria-veche nu exista cestiunea naționalităților, deoarece naționalitățile au fost tractate după principiul regelui Stefan și nu se cugeta nici un Maghiar la desnaționalizarea acelor, și în Elveția în Germani, Francezi și Italiani pentru aceea există o conștiință de stat atât de tare, fiindcă sunt tractați naționalicesc cu deplină egalitate. Dacă n'ar fi așa, ar fi apăsătoare o naționalitate decâtă ceealaltă. În acest cas s'ar apăsa în naționalitatea apăsătoare deodată cu naționalitatea și conștiința de stat și s'ar produce aparițiuni asemenea celorla, pe care dl Bauszner, de sigur cu ochelari maghiari, susține a le fi observat la naționalitățile nemaghiare din Ungaria. El adică scrie: „Ideea panslavistă, daco-românismul și marele imper sudslavic, nu sunt numai fanteame politice, ci scopuri politice, deși nemărturisite pe față, dar' destul de adese-ori tradate din neprecauțiunea unei mari părți a agitatorilor și conducătorilor politici.“ Să se tracteze naționalitățile din Ungaria în mod echitabil și binevoitor și va înceta ceea-ce Bauszner vede earăși prin ochelari maghiari scriind: „Trebuie să înceteze ceea-ce vedem noi la mulți cetățeni nemaghiari ai Ungariei, să înceteze adevăd Slovacul, Ruteanul, Românul, Sârbul, Sasul din Ardeal, a lucra astfel, ca și-când n'ar trăi în Ungaria de aji, ci în un mare imper slav, în România, Sârbia sau Germania.“

Ceealaltă concepție a ideii de stat ungar privită de Bauszner ca corectă e cea pretinsă maghiară, pe care Bauszner o definește în scrisoarea sa astfel: „Maghiarii sunt convinși, că statul ungar numai atunci are viitor, dacă toată conducerea și administrațiunea e concentrată în mâinile maghiarismului și dacă statul unitar ungar astfel organizat garantează de o parte cetățenilor nemaghiari pe terenul vieții municipale și comunale precum și pe cel bisericesc și scolastic pentru susținerea și cultivarea propriei sale naționalități o autonomie deplină și libertate de limbă, ear' de altă parte poartă în toată organizațiunea și aparența sa externă caracterul unui stat național. Această ultimă concepție despre organizarea statului ungar o formează ideea de stat ungar, a cărei realizare maghiarismul o privește ca peatra fundamentală a tuturor activităților și năsuințelor sale. Și întru adevăr dacă vom judeca lucrul trez și obiectiv, suntem nevoiți a considera aceasta ca foarte natural, deoarece realizarea ideii de stat aci definite, e pentru maghiarism o cestiune de viață în înțelesul cel mai strâns al cuvântului.“

Această definițiune a ideii de stat ungar corespunde punctului de privire cuprins în legea ungară despre „egala îndreptățire a naționalităților“ (art. de lege XLIV din 22 Maiu 1868). Aceeași formulare se află în vorbirea actualului ministru de culte și instrucție publică, a dlui Trefort, vorbire rostită în dieta provincială ungară dela 22 Maiu 1861. Eată ce ăce: „Sârbii, Românii, Germanii, Slavii și Rutenii pot să-și poarte afacerile lor municipale în limba maternă, pot să folosească în școli limba care voiesc. Eu voiesc să respectez dezvoltarea internă a naționalităților întocmai ca și religiunea, în care statul n'are dreptul a se amesteca. Dar' aceste concesiuni se pot face deosebitelor naționalități numai pe baza egalei îndreptățiri, și precum între religiuni nu poate să fie nici una privilegiată, întocmai nu poate să existe pe teritoriul Ungariei nici o naționalitate privilegiată“.

E însă și astăzi această convicție convicția puterii domnitoare din Ungaria? E aceasta și astăzi ideea de stat ungar, la a cărei realizare

țințesc puternicii din Ungaria? Cine cuatează a afirma aceasta, ori a durmit în timpul dela 1868 încoaci, ori e orb cu propus față cu faptele pronunțate în legile și ordinațiunile guvernamentale emanate de atunci încoaci. Legea de naționalități din 1868, care ar trebui să fie aceea ce se exprimă prin „până aci și nu mai de parte“ cu respect la cererile statului ungar față cu drepturile naționalităților privitoare la usul limbei lor în dietă, în oficiile din centru, în instanțele supreme judecătorești și administrative și în instrucția academică, — e în ochii puternicilor o considerație, preste care au trecut, o ruină, ear' „ideea de stat ungar“, definită de deputatul Bauszner ca corectă și ca și astăzi normativă — e un anachronism. Cum stă lucrul cu „autonomia și libertatea de limbă concesă cetățenilor nemaghiari pe terenul vieții municipale și comunale?“ Să examinăm mai întâiu autonomia municipală și comunală! Ministrul cascează nu numai conclusele luate independent de administrațiunea autonomă comunală și municipală a comunităților, — ceea-ce e și îndreptățit a face, — ci le înlocuiesc cu ordonanțe proprii și a dat dreptului de supremă inspecțiune a statului o astfel de intensitate, prin care se perde dreptul controlator de supremă inspecțiune și a luat cu totul natura unui drept de dispunere ministerială în cestiunile comunale și municipale. În Francia centralisată nu e mai mare dispunerea și ingerența din partea puterii centrale de stat în „administrațiunea autonomă“ comunală și municipală decât în Ungaria pretinsă că respectează strict libertatea municipală. Așa stă lucrul și cu comunele și municipiile ca și cu universitatea săsească, care dispune numai la aparență preste venitele averii ce stau sub administrația sa, ear' în faptă trebuie să observe emisele ministeriale. „Cum stă lucrul cu „libertatea de limbă în viața municipală și comunală? Ministrul de interne Coloman Tisza a ordonat atât în rescriptul său adresat comitatului Sibiu, în cestiunea cultur-egylet-ului, pe care rescript deputatul Bauszner îl aprobă expres în scrisoarea sa, cât și în emisul său către comitatul Bistrița-Năsăud, ca rapoartele comisiunilor comitatului administrativ către adunarea comitatensă să se concipieze în limba maghiară, propunerile să se facă dar' în această limbă, care nu e limba membrilor congregațiunii, aproape exclusiv numai Germani și Români, ai acestor două comitate. Astfel, după-ce administrațiunea în oficiile comitatense e exclusiv maghiară, nu se poate ăce că Germanii, Românii etc. și-ar purta afacerile lor municipale în limba maternă. E drept că membrii germani și români ai congregațiunii comitatense pot să iee parte la acele pertractări, încât adevăd vor fi înțelegând propunerile ce se fac dela measa verde mai mult în limba maghiară, dar' cu aceasta e și exhaiată autonomia. În comune? Nu trebuie oare ca notarul unei comune germane sau române să concipieze în limba maghiară nu numai referadele sale către solgăbirău și celelalte oficii, dar' chiar și protocoalele, prin ceea-ce aceste devin neînțelese pentru locuitorii români?

Care e în sfârșit „autonomia și libertatea de limbă suficientă acordată cetățenilor nemaghiari pentru susținerea și cultivarea propriei naționalități? Îndatorirea impusă ministrului de instrucție prin § 17 al legii pentru naționalități (art. de lege XLIV din 1868), că „se se îngrijească precăt e cu putință, ca în instituttele de învățământ ale statului, cetățenii fiecărei naționalități din țeară, dacă trăiesc în masse mai mari, să se poată desvolta în ăinutul locuit de ei în limba lor maternă până atunci, până când încep școala superioară academică“ — a rămas neimplinită în timpul lung de 17 ani trecuți dela crearea acestei legi. Nu s'a făcut nici baremi o încercare pentru achitarea acestei îndatoriri, din contră s'au înființat o mulțime de școli de

stat, scoli populare și medii cu limbă de propunere maghiară, și cu ajutorul contribuțiilor de stat a cetățenilor nemaghiari. Celelalte dispoziții favorabile ale legii pentru naționalități privitoare la nemaghiari, care trebuie să fie cunoscute deputatului Bauszner, deoarece ce a luat parte la desbaterea asupra lor, au fost nimicite prin legi speciale ulterioare. Articolul de lege XVIII din 1879 introduce instrucția obligată a limbii maghiare în toate scolarele populare nemaghiare. Ministrul de instrucție Trefort 'i-a dat acestei legi prin ordonanță privitoare la executarea ei o astfel de intensitate, încât limba maghiară ocupă în aceste scoli locul de a doua limbă de propunere prelungă cea maternă. Astfel d. e. sînt de a se întrebuința în scolare de doi învățători, în clasele inferioare, în care se află băieții dela 6—7 ani, dintre 27 oare de propunere — 9 oare pentru exerciții de cugetare și vorbire din limba maghiară, 8 oare de cetit și scris în limba maternă și maghiară, pentru limba maternă 2 oare. Așadar în 17 din 28 oare e de a se propune limba maghiară în legătură cu limba maternă. Metoda de instrucție pentru ajungerea scopului accentuat de ministru în scrisoarea adresată episcopului Teutsch privitoare la „propunerea în două limbi“, are în comunele germane din Bănat rezultatul, că băieții nu învață în școala populară nici ungurește nici nemțesce bine. Legea din 1883 privitoare la școlile medii urmărește același scop ca și art. de lege XVIII din 1879, privitor la școlile populare.

Față cu faptele aceste sună ca o ironie, când deputatul Bauszner provoacă în „epistola sa deschisă“ pe Slovaci, Ruteni, Români, Sârbi și pe Sașii din Ardeal: „toți trebuie să se îndestulească cu autonomia și libertatea limbii ce li s'a acordat pe terenul vieții municipale și comunale, precum și pe terenul bisericesc și școlar,“ și ear' la alt loc dîce, că „prelungă această autonomie și libertate de limbi fiecare naționalitate din patrie vine în pozițiunea, de a-și menține și desvolta limba și individualitatea sa.“ Mai departe se spune în scrisoarea aceea: „Dacă cu toate aceste șovinistii maghiari agitează pentru maghiarizarea cu forța a nemaghiarilor, aceasta e cu atât mai regretabil, cu cât astfel de agitațiuni nu duc la nici un scop, ci produc din contră nemulțumire, ură și amărăciune; șovinistii maghiari însă n'au de a face nimic cu idea de stat maghiar și cu organizațiunea statului, care se bazează pe aceea.“ Noi am arătat-o mai sus, că idea de stat maghiar, așa precum o înțelege și o definează Bauszner, în faptă nu se practică, ci e un punct de privire câștigat înaintea actualilor ocărmitori ai statului și prin urmare înțelegerea individuală a dlui Bauszner e fără nici un pond. Dl Bauszner rămâne dator cu documentarea afirmațiunii, că șovinistii maghiari n'au nimic de a face cu idea de stat maghiar; ar fi dela el o faptă într-un adevăr patriotică, dacă ar pute combate pe publicistul maghiar, contele Nicolau Bethlen, care scrie în „Budapester Tagblatt“ (nr. 212 dela 4 a. l. c.): „Intoleranță, șovinism, corupțiune și hiperloialitate sînt acele nevîrtoși, care s'au desvoltat într-o măsură înspăimîntătoare în viața națională a Maghiarilor dela transacția din 1867 încoace.“

Congresul național-bisericesc. În zilele trecute am comunicat, că consistorul metropolitan al bisericeii române gr. orientale s'ar fi convocat pe termenul satorit prin regulamentul congresual, adică pe 20 August a. c. v. și că Înalț Presfinția Sa Metropolitanul Miron Romanul ar fi făcut deja la guvern și notificarea prealabilă despre intenționata convocare a congresului național-bisericesc pe 1/13 Octomvrie a. c.

Ați primirăm din isvor sigur informațiunea că consistorul metropolitan în faptă s'a și convocat, precum anunțaserăm noi, prin literele metropolitane de dato 2 August st. v. Nr. 51 metrop., acestea însă de abia ieri au fost expedate. Încât privește prealabila notificare la guvern despre convocarea congresului, ni se asigură că aceea încă e pregătită, dar' nu s'a expedit avînd probabil a se prezenta mai înainte consistorului metropolitan.

Correspondență particulară a „Tribunei“.

Arad, la 17 August n. 1885.

Petrecînd câteva zile în apropierea Aradului, acum pe când sciam, că vor să cerceteze Francezii Aradul, m'am abătut și eu pe aici, așadar vă rog să-mi permiteți a vă raporta puțin despre cele vădute și auzite:

Francezii au sosit aici în 16 l. c. la 10 oare a. m. cu tren separat și au fost primiți cu mare pompă și solemnitate jidano-ungurească. Solemnitatea a consistat din aceea, că casele din strada principală erau decorate cu tricolorul unguresc și ici colea cu cel francez și din primirea dela gară; aici au fost salutați în limba statului de prefectul orașului, ear' în cea franceză de secreteur dela societatea engleză de asigurăriune, Bink; dar' tumultul și îndesiala așa a fost de mare, firesc nefind nici o ordine, încât cugetam că sîntem la alegere de deputat. În oraș au fost plasați în trei hoteluri, la 4 oare p. m. a fost banchet în onoarea Francezilor.

Toate aceste au fost numai nise acte de curtenire. Să revenim acum la cele mai interesante pentru noi: În păduricea orașului au arangiat Maghiarii o solemnitate populară, sau mai bine dîs Jidovii, nu Maghiarii, căci arangiatorii cu foarte puține excepțiuni au fost toți Israeliti. Aici în diverse locuri erau plasate grupe de feciori și fete din popoarele din Arad și giur, cari se produceau cu jocuri naționale. În locul principal, adică în mijlocul păduriceii au jucat toată ziua Maghiarii „csárdás“ și eară „csárdás“; cât despre costumul lor, numai atîta dîce, că al feciorilor era cel comun unguresc, al fetelor însă era de tot pocit. Aproape de Maghiari erau postați Șvabii din Aradul-nou, într'un colț al păduricii lîngă cîmpoiu jcau Sîrbii „cola“, în un alt unghiu de tot retras, cățiva Români din giurul Aradului jcau „Lugojana“ etc. Față cu portul și jocurile acestora din urmă numai atîta dîce, că o grupă ca aceasta de loc nu reprezintă nația românească.

Francezii cu Lesseps în frunte au sosit în pădurice numai seara la 9 oare, și așa nu li s'a dat ocaziune de a privi jocurile naționale ale popoarelor din Arad și giur. La poartă au fost salutați în limba franceză, vorbirea destul de lungă a consistat din câteva frase bombastice, în cari au fost exprimate în un ton stentoric simpatia și iubirea Maghiarilor față cu Francezii, și în fine a lăudat și înălțat oratorul principiile, pentru cari au luptat Francezii cu atîta eroism etc. Lesseps le-a răspuns în câteva cuvinte aducîndu-le mulțumita pentru buna primire. Să fi vădute pe Francezii cari urmau lui Lesseps, cu ce ironie strigau: „*eljen a haza*“ și „*eljen a magyar*“ cu aceste răspundeau la strigătele Jidanilor și ale Maghiarilor de: „*vive la France*“ și „*eljen a francia szabadság*“. Sosind în sală li s'a oferit câte un buchet mic făcut din flori de pe mormîntul martirilor maghiari și legat cu tricolorul francez; abia că păsîră în sală, de loc începî muzica „csárdás“-ul, la care au luat parte și cățiva Francezi; am vădute pe trei cari jcau binișor, dîcînd că 'l-au învățat în Pesta. Lesseps încă a făcut o întorsătură. Fiind ei cam încălziți încă dela banchet, vivacitatea, complesanța și prietenia ce-i caracterizează, era la culme, abia puteai să schimbi 2—3 vorbe cu ei fiind de tot preocupați de tumultul și îmbulzeala cea mare. E de însemnat că trei părți din publicul ce a luat parte la bal, erau Jidani și abia o parte creștini. Nu odată am început a conversa câte cu un Francez, când de loc vedeam că vine câte un arangiator, care rupea cât decît limba franceză și dîcea: „Am onoare d-le a-ți recomanda pe dl Rosenberger, Schwarz, Rosetzer etc. etc.“

Cea mai frumoasă și mai interesantă parte a petrecerii a fost între oarele 10—11, când înțonînd muzica marșul lui Mihai Viteazul, vădura întrînd în sală 12 feciori ca brații îmbrăcați în costum național de călușer, cari sub conducerea tînrului Paul Mina au jucat 2 figuri din „bătuta și călușerul“, cu o dexteritate și precisiune rară. Ți-se părea că veți minuni privind călușerii „Progresului“ din Arad, dar' cum se nu, când după fiecare figură nu auziau alta, decât aplauze, de cari tremurau sticlele dela policandru, și strigăte de „bravo“; au rămas încantați nu numai Francezii, ci și Jidovii de jocul „calugyer“ cum îl numiau ei. Sub durata „călușerului“ am fost în societatea celor patru Francezi, cărora le-am dat puține informațiuni despre istoricul călușerului și altele. M'au întrebat că din România sînt feciorii acestia sau din Transilvania? S'au mirat mult când le-am spus, că sînt industriași români din Arad. Cumcă au rămas mult încantați de jocul frumos, se vedea de acolo, că după-ce păsîră călușerii sala, în decurs de o oară Francezii, tot despre călușer convorbiau dar' nu prea aveau cu cine; mai virtos între dame abia au dat preste câteva Jidane și vre-o 2 creștine, care îi întrețineau cu discurs în limba lor.

Arangiatorii ar fi voit să se joace călușerul afară sub cerul liber, la ce foarte bine le-a răspuns vîtavul dîcînd: că călușerul nu e comedie, și așa nu e un joc pe care să-l reproducem afară. Onoare și laudă călușerilor dela „Progresul“ din Arad.

Am fost și am vădute, și m'am convins, că nu numai în Budapesta, ci și în Arad domnesc Ovrei, dar' cum se nu, când participînd la o petrecere populară arangiată în onoarea oaspeților francezi, am avut onoare a face cunoscîntă mai numai tot cu Ovrei. Cu altă ocaziune mai mult de pe la Arad și giur.

Tiron.

Din Bucovina.

Cernăuți, 14 August n. 1885.

Și în anul acesta au început regulat manevrele militare în Bucovina. Anul acesta s'a hotărît ca loc de concentrație orașul Stanislau și Brzezan din Galiția, unde au a se concentra toate regimentele Bucovinei și Galiției răsăritene. Garnisoana din Cernăuți a și plecat spre Stanislau. Regimentul bucovinean Baron Vectay, în frunte cu comandantul seu, bravul colonel Teodor Seracin s'a pornit alaltăieri noapte la 2 oare 5 minute, urmat de coloane mari de care de tren pe jos spre Sniatin, unde este prima stație de repaus. Dela Sniatin până la Colomea sînt fixate două rute de marș; cea din urmă stație e Colomea-Stanislau, unde are să ajungă regimentul poimîne. Aici încep manevrele mici militare și țin până la 26/8 a. c. când pornesc toată armata concentrată spre Brzezan, unde în același timp o să sosească și garnisoana din Lemberg și din celelalte orașe ale Galiției. Aici încep manevrele cele mari și vor dura până la 16 Septemvrie a. c., când o să se întoarcă garnisoanele la locurile lor. A doua zi dimineața pleacă și regimentul de husari nr. 16 spre Stanislau.

Alaltăieri a făcut societatea politică română „Concordia“ o excursiune la ruinele cetății vechi Cecina, în suburbiul Roșia a Cernăuților. Burghezii români din suburbiile Roșia, Cloncica, Calicianca și Horecia erau mai cu toții adunați, și mulți din inteligența română au fost în costum național. Multe se vorbiră aci despre ridicarea poporului român, și burghezul român are în toate desbaterile adîncă pîtrundere și pricepere a cestiunilor naționale, ce până acum păreau a fi înțelese numai de inteligenți. Este deci treaba inteligenților noastre, că acest interes al burghezului român să-l ținem mai departe, ca nu cumva să covîrșească partea materială la burghezul român și el să se retragă. După desbaterile gătite întinșeră burghezii în păduricea Cecinei o horă mare, la sunetul muzicii lăutarilor români din Cernăuți, la care participară toți inteligenții români. Totul lra aspectul unei sărbători naționale. După horă se jucară și celelalte jocuri naționale și tîrziu seara se gîndiră oaspeții la plecarea în salașele sale.

P. s. Chiar acum sînt la ordinea zilei denumirile următoare pentru tribunalul cercual din Suceava. Tribunalul superior din Leov a denumit pe Roman Kozlowski (Polon), cancelistul judecătoreii districtuale din Sadagora, de intabulator al tribunalului cercual din Suceava, și pe cancelistul tribunalului din Cernăuți, Anton Sevescul (Român) de adiunct-cancelist al aceluiași tribunal. Dilele acestea se așteaptă din Leov sosirea numirilor de ascultanți cum și de amplioați manipulanți pentru tribunalul din Suceava. Comuna

Foița „Tribunei.“

Bunica

de Bojena Němcová,

tradusă din limba boemă

de Prof. Dr. Urban Iarnik.

(Urmare.)

Dîcînd aceste bunica intră în casă și nu ținî mult, veni într'un șorț curat și cu o basma curată pe cap și pe gît, aducînd cu ea pâne albă, miere, unt și smîntînă. „Poate 'i-ar veni la poftă coconiței să-și taie o bucățică de pâne; s'a copt ieri. Dar' se sedem în pomăt, acolo este mai multă verdeață. Teiul, într'adevăr dă umbră; mie-mi place să șed sub el, chiar și numai de aceea, că păsările alea din curte le vîd rîscolînd în giurul meu alergînd și tăvălindu-se.“

„Așadar' se rămînem numai aici, îmi place și mie“, — o întrepruse contesa, primind mîncările aduse. Nu se îmbia de loc, ci își tăia pâne, mîncă și bea; scîind bine, că o ar jigni pe bunica, dacă n'ar fi gustat nimic. Într'aceasta însă deschise cartea și-și arătă bunicei ceea-ce desemnase.

„Ah Dîdeule, eată vîlceaua întreagă deasupra iazului, liveți, coaste, pădure, ieazătură — și dîeu, eată și Victoria“, — strigă bunica uimită.

„Se potrivește în pustietatea aceasta. O am întîlnit pe coastă, grozav e de scădută. Nu mai e nici un ajutor?“ — întreba fata milos.

„Of, coconițo, trupului 'i-s'ar pute ajuta; dar' ce folos de asta, dacă lipsește lucrul de căpetenie, — mîntea. Poate că este un har al lui Dumnezeu, că 'i-a luat aducerea aminte de durerea, care trebuie să fi fost grozavă; dacă 'și-ar veni în fire, poate în desnădăjduirea ei 'și-ar perde și sufletul ei, ca.... ei bine, Dumnezeu o va ierta; dacă a păcătuit, a și suferit pentru asta,“ își întrepruse bunica vorbirea întorcînd foaia. Nouă minune! „Mîntuitorule, eată Bilitoarea vechie, curțisoara, teiul... eată eu, copii, cîinii, toate; Isule al meu, la ce nu m'am așteptat! Dacă ai nostri le-ar vedea toate acestea!“.... striga bunica.

„Nu uit eu nici odată,“ dîse contesa, „pe oamenii, care-mi sînt dragi; dar' ca chipurile lor să-mi rămîna mai limpede în suflet, le desemnez fețele. Așa și locurile unde am petrecut zile frumoase, îmi place să le pun pe hîrtie spre plăcută aducere aminte. Și vîlceaua aceasta e

minunată. Dacă te-ai învoi, bucuroasă te-ai zugrăvi, bunico, ca copiii să te aibă de aducere aminte.“

Bunica se înroși, dădă din cap, întimpînd: „Pe mine, o muiere bătrînă? Aceasta nici nu s'ar potrivea, coconiță.“

„Lasă numai, bunico, când vei fi earăși singură acasă, am să vin aicea și să te zugrăvesc; fă-o aceasta pentru nepoței, ca să aibă chipul d-tale.“

„Dacă vrei, coconiță, să fie“, — se hotărî bunica; „dar' de una mă rog, ca nimenea să nu afle despre aceasta; s'ar dîce, că bunica se apucă de desertațiune. Până-ce trăiesc, nu le trebuie cadra; când nu voi mai fi, atunci să se facă, ce vor vră alții.“

D-șoara se învoi.

„Dar' unde ați învățat-o aceasta, coconiță? De când sînt pe lume n'am auzit, ca o muiere să zugrăvească?“ — întreba bunica, întorcînd earăși o nouă foaie.

„În starea noastră trebuie să învățăm fel de fel de lucruri, ca să șcim, cu ce să scurtăm vremea cea lungă. Mie zugrăvirea îmi placea cu deosebire“, — răspuse d-șoara.

Frumos lucru e și aceasta, șocoria bunica,

uitându-se la o iconiță zugrăvită, care era numai pusă în carte. Pe iconiță era o stîncă, crescută cu copaci, dela ale cărei poale resăltau valurile mării. Pe stîncă sta un bărbat tînr, ținea în mînă un boboc de trandafir și se uita la mare, pe care în depărtare se vedeau întinse pînzele unei corăbii.

„A făcut-o și pe asta tot cuconiță?“ — întreba bunica.

„Ba nu; zugravul, dela care am învățat să zugrăvesc 'mi-a dat-o pe aceasta,“ — răspuse d-șoara cu jumătate de gură.

„Poate el este?“

Contesa nu răspunde. Fața 'i-se umplu de roșeață. Se sculă. „Mie 'mi-se pare, că d-na principesă și vine.“

Bunica gîci: ea scia acum, ce-și lipsește coconiței. Nu era încă d-na principesă. Contesa se dîce earăși și bunica după câteva ocoliri începî să vorbească despre Kristla și Mila; îi mărturisii apoi contesei, că ar vră să vorbească despre aceasta cu d-na principesă. Contesa lăudînd gîndul ei, făgădui bucuroasă, să mijlocească.

(Va urma.)

orașană din Suceava are de gând de a primi festiv pe corpul nou judecătoresc sosind la Suceava.

Ministrul cultelor a numit pe Simeon Fl. Marian, membru ordinar al Academiei științelor din București, de catechet definitiv la gimnasiul gr.-or. din Suceava. — Felicitările noastre! O.

Cronică.

Raportul al XVI-lea despre gimnasiul superior gr.-cat. românesc din Năsăud dimpreună cu unele date despre celelalte școli susținute ca și gimnasiul din fondul școlastic central grănițesc din Năsăud și anume: despre școala normală greco-catolică românească de băieți și de fete din Năsăud, despre cea normală gr.-cat. românească de băieți din Monor, despre cea normală greco-orientală de băieți din Borgo-Prund și despre cele normale greco-catolice de băieți din Sângeorgiu, Telciu și Zagra. Anul școlastic 1884/5. Din acest raport aflăm că la acest gimnasiu funcționează 14 profesori ordinari. Numărul școlărilor gimnaziale a fost în anul școlastic expirat 175 dintre cari: gr.-cat. 139, gr.-or. 25, ev.-lut. 1, mos. 4. La școala normală de băieți și de fete din Năsăud au propus 7 învățători și 2 învățătoare; școala normală de băieți a fost frecventată de 125 inși, ear' cea de fete de 49 copile, dintre care 23 Române, 5 Maghiare, 4 Germane și 17 Ovreice. Școala normală de băieți dispune și de o grădiniță de pomărit bogată. La școala normală din Monor au propus 5 învățători; numărul școlărilor a fost 87. La școala normală din Borgo-Prund au propus 5 învățători; numărul școlărilor 130. Școala normală cu 3 clase din Sângeorgiu a avut 3 învățători cu 49 școlari; cea din Telciu 2 învățători și 41 școlari; cea din Zagra 3 învățători și 38 școlari.

Avansări militare. De cadeți s'au numit următorii frecvenți români ai școalelor de cadeți: Romul Moga la reg. de inf. nr. 64 și Demetriu de Herbay la reg. de inf. nr. 89.

Teatru român în Beiuș. Tinerimea studiosă din Beiuș invită la reprezentarea teatrală împreună cu dans, ce o va aranja la 15/27 August 1885 în sala „Ospetăriei opidane” în favorul seminarului teol. din Arad și a școlii de fete proiectată a se înființa în Oradea-mare. Prețul de intrare pentru persoană 1 fl. Pentru familie după plac. Începutul la 7 oare seara. Ofertele marinoase sunt a se trimite: Spectatului domn Vasiliu Ignat, adv. în Beiuș.

Antisemiții maghiari. Cunoscutul antisemit ungur, deputatul din Pesta, Istoczy a constituit o partidă antisemită. Membrii partidei fac toți parte din dieta Ungariei și au adoptat următoarea programă: — 1. Nimicirea influenței Ovreilor în afacerile politice, economice și sociale. Mai cu seamă paralizarea lor pe terenul creditului presei comerțului și proprietății. 2. Prin inaugurarea unei politici raționale agrare să fie ocrotiți proprietarii și agricultorii de exploatarea Ovreilor. 3. Restrângerea codului penal și în legătură cu aceasta, introducerea curților cu jurați în materie criminală. 5. Admiterea jurământului religios înaintea tribunalului, atât în materie criminală, cât și civilă. 6. Dreptul de a avea crăjmă să fie lăsat comunelor și Ovreii să n'abă drept de a deschide crăjme. 7. Registrele stării civile ovreice să fie încredințate autorităților civile. 8. Căsătoria între Ovrei și creștini să fie oprită. 9. Legea de indigenat să fie modificată încât să împiedice năvălirea Ovreilor. 10. Întocmirea bugetului ca statul să n'abă trebuință a alege la bancheerii ovrei. 11. Reformarea legii de pensii. 12. Elaborarea unui nou cod civil. 13. Desființarea tribunalului privilegiat în afaceri de bursă. 14. Introducerea impostului asupra efectelor publice. 15. Mandatul deputaților să fie de trei ani. 16. Banca națională neatârnată de Viena și teritoriul vamal separat din Austria. 17. Împăciuirea tuturor naționalităților creștine din Ungaria.

În care limbă are să fie întîmpinat Monarhul la Kremsier? „Norodni Listy” apelează la municipiul din Kremsier, ca primarul de acolo să salute pe împăratul în limba cehă, pentru-ca limba aceasta sfîntă, limba apostolilor slavi, să nu cedeze unei limbi străine.

Gramatică germano-română. „Revista lunei latine” ce apare în Paris, consacră în ultimul seu număr, câteva rînduri pline de elogiuri, gramaticii germano-române a d-lui I. Cioncă. Eată modul în care se exprimă revista:

„D-l Cioncă a făcut serviciu Germanilor, de a pune la dispozițiunea lor studiul limbii românești prin mijlocul gramaticii sale practice ce am astăzi. Acest mic volum, bine alcătuit, unde regulile sînt clar expuse, va fi de o mare utilitate.”

Nu putem decât felicita pe dl Cioncă de simțimintele sale românești și silințele ce-și dă pentru lățirea și cunoașterea aprofundată a limbii noastre.

Slavii de Sud în Praga. Din Praga se scrie de dto 18 August n.: Pe Slavii de Sud cari au venit la Praga pentru a vizita teatrul național cehic i-a salutată profesorul Eckert prin o vorbire. Eată ce a dîs între altele vorbitorul: „Noi ve cunoaștem dorințele și plîngerile, le cunoaștem și urmărim lupta de apărare, pe care o purtați cu mare osteneală în Sud în Termopilele slave în contra alor două osti dușmane puternice. Fraților! Prindevi curagiu din această luptă și putere nouă din sinul fraților din Praga și ve încălziți la inimile noastre!” — La aceste a răspuns profesorul Trstenjak din Praga următoarele: „Avem trei inimi mari, cari voiesc să ne nimicească. Acești dușmani ne împresoră de toate părțile și ne-ar fi și nimicit dacă nu cumva ne întindea mîna o putere mare: ideea slavă. Numai ideea slavă ne-a ținut viața. În această idee se ascunde viitorul nostru.” — A mai toastat profesorul Karlovitz pentru viitorul Slavilor.

„Zastava”, ziarul național sîrbesc cunoscut cetitorilor noștri, are să ese în viitor de cinci ori pe săptămînă. Deoarece-ce însă cautiunea trebuie să o ridice la 10,000 fl., s'a adresat un apel la poporul sîrbesc pentru a acoperi prin colecte restul de 5000 fl.

„Temps” despre Cehi. În unul dintre numeroii cei din urmă ai sei „Temps” se ocupă cu politica cabinetului Taaffe și cu pretenșiunile Cehilor privitoare la cestiunea băncii. Aceste pretențiuni — scrie „Temps” — au provocat resens în Ungaria, care vede prin aceasta atacat dualismul.

Un monstru. În comuna Cujmir, scrie „Voința Mehedințului” o femeie a născut un copil, cu mîna stîngă lipsită din cot, are la un picior numai un călcăiu și membru îi este numai cît o alună. El încă trăiește.

Cholera în Marsilia. La 17 August s'au ivit în Marsilia 24 casuri de moarte de cholera.

Arestări la Roma. Din Roma se scrie, că Carol Dorides, redactorul ziarului „Journal de Rome” a fost arestat, suspectat fiind a fi furat și vîndut Franciei mai multe planuri de fortificațiune și apărare din ministerul de marină. În aceeași zi s'au arestat și mai mulți funcționari din arsenalele din Spezia.

La întervenirea Monarhilor la Kremsier va fi, precum se comunică din Petesburg, în suita părechii împărătesci rusesci și fratele împăratului, marele principe Vladimir Alexandrovici.

Ministrul francez de război va concedia cu sfîrșitul lunei Septemvrie 30,000 soldați.

O erupțiune de vulcan. Se telegrafează din Filadelfia, că vulcanul Cotopaxi, din republica Ecuador, a făcut erupțiune la 23 ale lunei trecute. Preste o sută de case din orașul Chimbo au fost distruse; nu se cunoaște încă până acum numărul victimelor.

Germanii în insulele Caroline. Există o mare emoțiune în presă și în publicul din Spania în contra Germanilor în privința luării în posesiune a insulelor Caroline.

Stagnațiunea comerțului englez. Toate diarele engleze se ocupă cu comisiunea numită de guvern pentru a cerceta natura, întinderea și cauzele cari au provocat stagnațiunea actuală în toate ramurile comerciale și industriale. Diarele din Londra mai cu seamă se tem, că comisiunea se va pronunța contra liberului schimb.

Abnegațiunea misionarilor. „Moniteur de Rome” povestese următoarea trăsură frumoasă despre misionarul austriac Ohrwalder, care se mai află încă și în ziua de azi ca prizonier al Mahdiului. Șeful postal din Dongola, A. Santoni, trimisese la El Obeid un beduin cu o cămilă pentru a da ajutor celor doi misionari catolici Bonomi și Ohrwalder, cari se aflau acolo prizonieri ai Mahdiului, și spre a înlesni fuga lor și a-i readuce la Dongola. Dar' cămila neputînd să ducă decît un singur misionar, se născu între amîndoi prizonierii o ceartă pentru a se sci cine din ei să rămînă în captivitate, căci fiecare din ei cerea ca colegul seu să fugă. În cele din urmă, Pater Bonomi, ca cel mai în vîrstă, fu nevoit să cedeze la rugămintea colegului seu Ohrwalder și să fugă singur, pe cînd acesta din urmă rămase tot în puterea Mahdiului.

Teoria lui Rösler.

Studii asupra stăruinței Românilor în Dacia-Traiană

de A. D. Xenopol.

Dare de seamă critică.

(Urmare.)

III.

În stăpînirea bulgară asupra ambelor maluri ale Dunării, care ne explică în mare parte și slavismele noastre de toate felurile, aflăm însă și motiv pentru emigrarea elementului român din dreapta fluviului, susținută de adversarii continuității. Admițînd un asemenea adaus de populație română, — emigrare, cum vom vedea, foarte probabilă din mai multe considerațiuni cumpenitoare, — vom înțelege cum elementul daco-roman, pentru a cărui continuitate am aflat dovezi nerecusabile, a putut să supraviețuiască cumpitelor furtune ce-au trecut peste dînsul, eșind din aceste încă în număr atît de însemnat, și vom pute da considerare cuvenită și argumentelor mai puternice ale teoriei contrare continuității. Astfel, o spun dinainte, vom pute ajunge în sfîrșit la rezolvirea cea mai nimerită a controversei, după cum ne dictează legea științei.

Argumentele mai puternice ale teoriei reemigrării, a căror putere nu o putem tăgădui, sînt următoarele: 1. răspîndirea intensivă de mai înainte a elementului roman în Peninsula-Balcanică, unde el s'a redus din ce în ce pînă la rămășița Macedo-Românilor și Istro-Românilor de astăzi; 2. unitatea limbii Daco-Românilor cu cea a Românilor din peninsula și din Istria, așa că tustrele ramurile acum teritorial despărțite, se prezintă ca un popor omogen, a cărui formațiune n'a putut să urmeze decît în unitate teritorială; 3. creștinismul original roman al poporului român, care credința a putut să se înrădăcească și să se desvolte la Români, după cît arată scrierile istorice, numai în imperul roman oriental. Pentru timpul emigrării păreri sînt diferite. În aședarea Slavilor și Bulgarilor în țările dunărene ale Peninsulei-Balcanice, unde tocmai elementul roman este adevărit înainte de aceasta ca de tot predominant, aflăm însă motivul cel mai cumpenitor pentru emigrarea acestuia atît spre meadă-qi, unde se află astăzi Macedo-Românii, cît și spre Dunăre în Dacia-Traiană, unde emigrarea română mai era încă favorisată și prin uniunea politică a ambelor maluri ale Dunării sub stăpînirea bulgară.

A se opune acestor argumente prin a nega faptele, pe care sînt întemeiate, — cum face dl Xenopol, ca și dl Pic — cred că este față cu canoscințele noastre de pînă acum, lucru zadarnic. Pentru a ne încredința despre aceasta, înainte de a ne decide despre rezolvirea cestiunii, să începem cu elementul român al Peninsulei-Balcanice.

În contra argumentului întemeiat pe ființa acestui element în peninsula, care sub dominațiunea română fu în mare parte romanizat, dl Xenopol (p. 49 sq.) susține că Românii nu s'ar fi aflat în evul-mediu nici cînd în Moesia, de unde ei s'fi emigrat spre Dunăre. Scrierile medievale despre Vlachii Peninsulei-Balcanice ne arată pe acest popor ca locuind mai ales în părțile de meadă-qi de Balcan, ear' nu în cele dunărene. În Moesia elementul roman era prea slab chiar pe timpul Romanilor, dela care s'au aflat aici numai puține inscripțiuni, ear' pe timpul năvălirilor el dispără de aici cu desăvîrșire.

Cît pentru scrierile medievale despre Vlachii Peninsulei-Balcanice, pe care se bazează dl Xenopol, d-sa nu ia în considerare că întăia din aceste este abia din a doua jumătate a sec. X, fiind chiar vorbă de „nisece Vlachii călători”, pe cînd cele următoare și mai dese încep tocmai după desființarea imperiului bulgar, dela începutul sec. XI. Deci ele nu probează nici decum că înainte de aceasta elementul roman nu s'ar fi aflat și la meadă-noapte de Balcan, unde el este chiar adevărit de fapt. „Vlachii din toată Bulgaria”, amintii în chrisovul împăratului Basiliu II (1019) pentru arhiepiscopul de Ochrida, nu puteau să se afle numai în părțile meridionale. În muntele Haemului și la poalele de meadă-noapte ale acestuia ni-i arată mai tîrziu destul de lămurit Nicita Choniates pe timpul Asaneșilor, vechind încă despre dînșii că ei sînt urmașii vechilor Misieni, adecă ai provințialilor români din Moesia. Aici, lîngă Dunăre și Sava, am văzut că pune în sec. XI Kecavmenos chiar locuințele mai vechi ale tuturor Românilor din Peninsula, emigrați din această parte spre meadă-qi. Pe timpul lui, partea cea mai mare a Vlachilor imperiului bizantin vedem că se află acum în părțile meridionale, în Macedonia, Epir și Elada, unde îi numesc mai de ales și unde ni îi arată mai adese și scrierile următoare. Dar' el îi scie ca aflători și în Bulgaria, unde îi aflăm mai tîrziu pe timpul Asaneșilor: el amenință pe Aizantini asupra Vlachilor, dacă s'ar face cîndva răscol în Bulgaria, ceea-ce a urmat mai apoi sub Asaneși. Totuși, după spusele lui Kekavmenos, trebuie admitem că numărul lor era aici acum în sec.

XI cu mult mai neînsemnat decît în părțile meridionale. Dar' el cunoaște pe Românii meridionali ca emigrați din părțile de lîngă Dunăre și Sava, deci tocmai din țările de meadă-noapte ale peninsulei. (Va urma.)

Anunț.

Cursul școlastic 1885/86 se va deschide la gimnasiul superior greco-catolic românesc din Năsăud la 1 Septemvrie st. n. 1885. Înscrierile, examenile de repetițiune, cele cu privatisti și cele de primire se vor începe la 28 August st. n. 1885 și vor dura pînă inclusive 31 August st. n. 1885. Tinerii, cari se vor prezenta mai tîrziu, nu pot fi primiți în mod ordinar.

Condițiunile de primire sînt:

1. Fiecare tînr trebuie să se prezente în zilele susnumite la directorul gimnazial dimpreună cu părintele ori cu tutorul ori cu îngrijitorul seu, fiind provădit cu carte de botez și cei cari vin dela alte școli și cu testimoniu școlastic de acolo.

2. Fiecare tînr trebuie să solvească la înscriere: a) pentru procurarea uneltelor și materialului ce va ave de lipsă la desemn și pentru papirul de note la musică cîte un florin v. a.; b) pentru fondul școlărilor morboși cîte un florin v. a.; c) pentru biblioteca societății școlărilor „Virtus romana rediviva” cîte un florin v. a.

3. Tinerii, cari vin dela alte școli și vreau a fi primiți în clasa primă, trebuie să fi împlinit anul al 9-lea al etății și să se supună la un examen de primire. Cei cari vin dela alte gimnasil și vreau a fi primiți în vre-o clasă mai înaltă, trebuie să producă testimonii despre progres cel puțin „destulitor” din toate obiectele de învățămînt deobligate în clasa inferioară.

N. B. Didactru nu se plătesce la acest gimnasiu.

Direcțiunea gimnazială.

Varietăți.

(Cât cheltuesc Englezii cu anunțurile.)

Englezii sînt convinși de adevărul, că: „publicitatea e sufletul comerțului” (Smith) încât sacrifică sume de necrețut pentru divulgarea diferitelor întreprinderi. Adesea sumele destinate pentru anunțuri formează cheltuiala principală. La noi, ar ride lumea cînd s'ar prezenta capitalistilor un proiect ca cel următor: New Patent Blacking (Nou vax privilegiat):

Materie primă	200,000 fr.
Chelt. pentru anunțuri	500,000 fr.
Produs	1,000,000 fr.
Profit anual	300,000 fr.

Condeele de fier ale lui Perry n'ar fi obținut nici odată succesul lor atît de mare, dacă firma aceasta n'ar cheltui anual preste jumătate milion pentru publicitate:

Hollovay cheltuieste anual	780,000 fr.
Moses and Sons	260,000 fr.
Rowland	260,000 fr.
Dr. de Yongh	250,000 fr.
Heal and Son	155,000 fr.
Nichols	120,000 fr.

(Nutrirea cailor.) Pentru-ca să ții caii sănătoși și grași, și să-i faci să fie totdeauna cu pelea lucioasă, poți întrebuința cu succes mijlocul următor: — Pe timpul pe cînd cresc urzicile caută acelea urzici, care sînt mai tari și adună o provisie cît de multă din sîmînță, le lași apoi să se usce bine la soare, le pisezi mărunt ca pravul, și amesteci aproape cît iei în mînă (nu plină) cu ovăsul, pe care îl dai calului dimineața și seara; cu modul ăsta calul se îngrășă, și pîrlul capătă lustru.

(Boala sulimanului.) Cetim în „Rom. Lib.”: Nicăiri pe fața pămîntului nu se va fi întrebuințat relativ atîta suliman, ca în București. Te apucă o adevărată groază cînd vezi domnișoarele, atît din centru, cît și mai mult din mahalele orașului, sîmînînd cu nisece masce de carnaval. Ele își vor fi închipuind negreșit, că se fac mai frumoase, pe cînd în realitate cele în adevăr frumoase se slutesc, ear' cele slute se fac nisece adevărate înțărări copii gemeni.

Mai ales popii ar pute face mult în contra acestei deprinderi păcătoase și vătămătoare frumseței, dîinților și sănătății în genere.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula.